KO REDZĒJA BALZAKS?

NO KAUŅAS LĪDZ DAUGAVPILIJ PA VECO PASTA TRAKTU

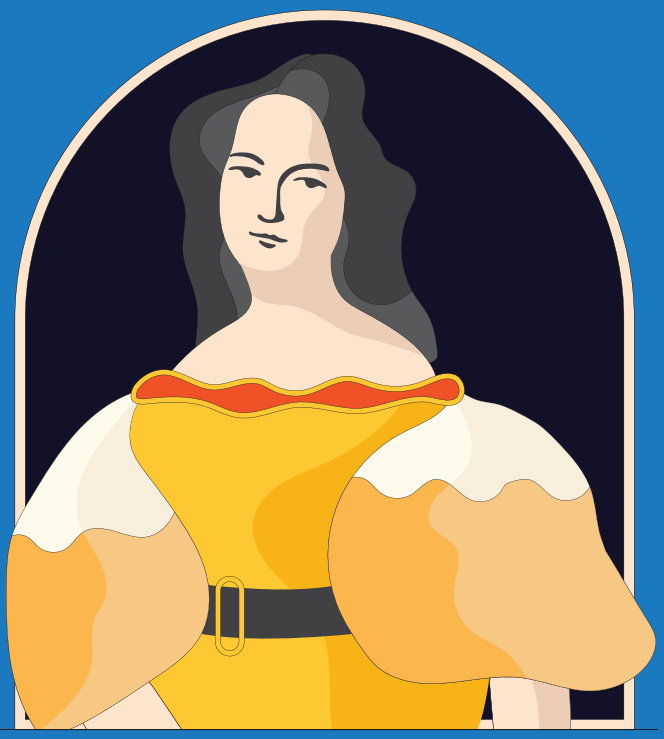

EVELĪNA HANSKA
Onorē de Balzaks sieva

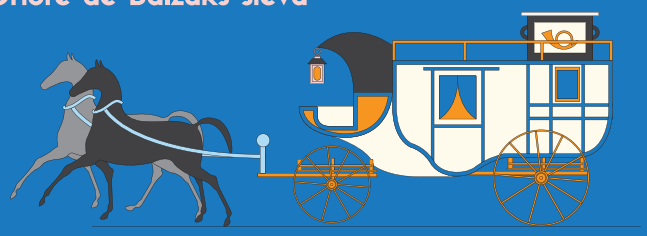

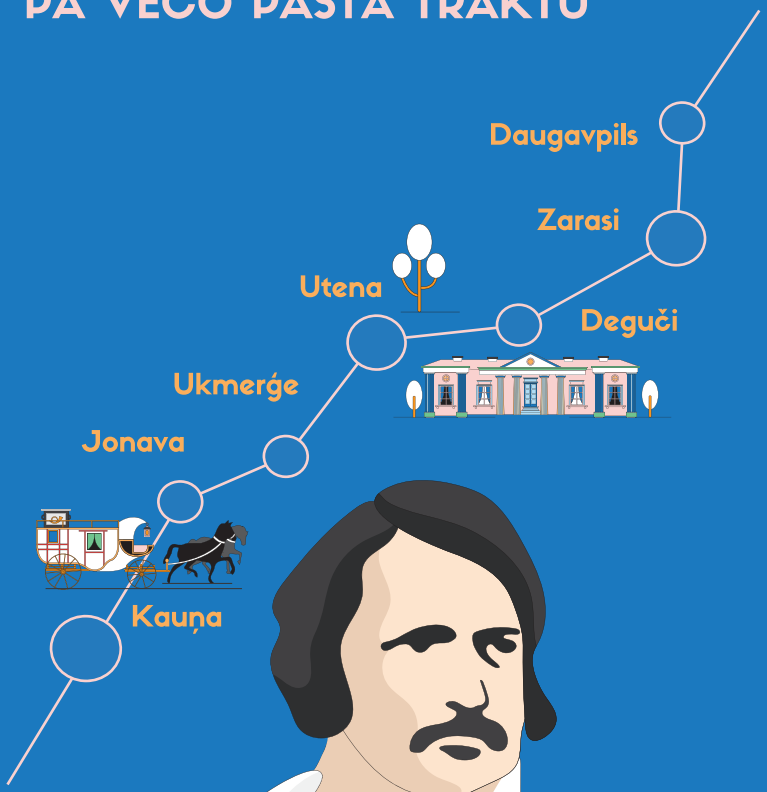

NO KAUŅAS LĪDZ DAUGAVPILIJ PA VECO PASTA TRAKTU

Šī publikācija ir sagatavota ar Eiropas Savienības finansiālo atbalstu. Kopējais projekta budžets ir 705 856,00 EUR. No tiem kopējais Eiropas Reģionālās attīstības fonda finansējums ir 599 977,59 EUR.

Projekts "Pārrobežu reģionālā kultūras mantojuma tūrisma paplašināšana (CIRCUIT)" Nr. LLI-326 tiek finansēts Interreg V-A Latvijas-Lietuvas pārrobežu sadarbības programmas 2014.-2020. gadam ietvaros

www.latlit.eu visit.kaunas.lt visitdaugavpils.lv

Jau 1826. gadā tika nolemts uzbūvēt jaunu ceļu no Krievijas impērijas galvaspilsētas līdz Varšavai - maršrutam bija jāved caur Daugavpili un Kauņu. Darbus aizkavēja 1831. gada sacelšanās, līdz ar to intensīva satiksme pa jauno pasta traktu sākās 1836. gadā un pamazām iedvesmoja gar ceļu esošo pilsētu izaugsmi.

Vēsture vēsta, ka 1843. gada 14. martā, ceļojot pa Sankt-pēterburgas-Varšavas traktu, Utenas pastā franču rakstnieks Onorē de Balzaks mainīja zirgus. Rakstnieks devās apciemot Sanktpēterburgā dzīvojošo poļu aristokrāti Evelīnu Rževusku-Hansku, kuru apprecēja dažus gadus vēlāk. Lai gan arhīvos tika reģistrēta tikai viena šāda pietura (tiesa, Balzaks tajā pašā gadā ir nakšņojis Tauraģē), tas ļauj mūsu fantāzijai rosīties un padomāt par to, ko romānu cikla "Cilvēciskā komēdija" autors varēja redzēt, ceļojot pa veco pasta traktu starp Kauņu un Daugavpili... Šis ceļa posms impērijas kasei izmaksāja 1,225 miljonus rubļus (6060 rubļi par kilometru), tāpēc mēs ceram, ka ceļojums bija ērts!

Projekta mērķis ir veicināt pārrobežu tūrismu Lietuvā un Latvijā, saglabājot kultūras mantojumu un popularizējot tūrisma pakalpojumus.

Par šī izdevuma saturu atbildīga ir Kauņas pilsētas pasvaldības administrācija. Nekādā gadījumā nevar uzskatīt, ka tas atspoguļo Eiropas Savienības viedokli.

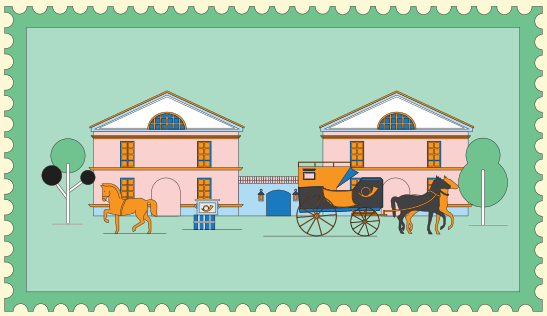

KAUŅAS ZIRGU PASTA STACIJA

ROTUŠES A. 17, 18, 19, 20, KAUŅA

Balzaks redzēja, kā Kauņa no provinces pilsētiņas kļuva par guberņas centru. Zirgu pasta stacija atradās pašā Kauņas sirdī, Rātslaukumā, tātad rakstniekam varēja patikt arī "baltais gulbis" - Kauņas rātsnams. Tomēr tikai trīs gadu desmitus atpakaļ laukums bija pilns ar Napoleona armijas karavīriem ...

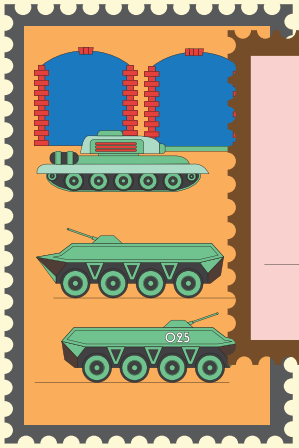

KAUŅAS CIETOKŠŅA VI FORTS

(VĪTAUTA DIŽĀ KARA MUZEJA KARA TEHNIKAS EKSPOZĪCIJA KAUŅĀ) K. BARŠAUSKO G. 91

Lai gan mēs nezinām, vai mūsu varonis Kauņā bija izkāpis no karietes, mēs varam garantēt, ka diemžēl viņš neredzēja cietokšņa ieskautu pilsētu, jo nomira 1850. gadā, tūlīt pēc laulībām ar dzīves mīlestību, pie kuras viņš devās uz Sanktpēterburgu... Bet jūs varat redzēt, un nav svarīgi, ka Kauņa vairs nav jāaizsargā no nekā - Kauņas cietokšņa 6. fortā, kas radās 19. gs. beigās, ir izcila Vītauta Dižā kara muzeja Kara tehnikas ekspozīcija.

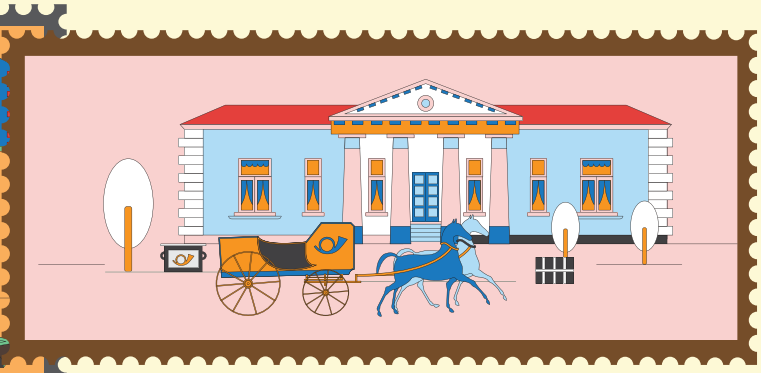

ZIRGU PASTA STACIJAS BŪVJU KOMPLEKSS

J. BASANAVIČIAUS G. 3, JONAVA

Jonavas zirgu pasta stacija 1833.–1835. gadā tika uzbūvēta uz nozīmīgas pilsētas ass, kas savieno tiltu pār upi Neris un aiz tā bijušo ceļa apgaitnieku (uzraugu) māju. Diez vai reālistiskā romāna pamatlicēju iespaidoja gleznainās Neris nogāzes? Vai varbūt viņš tās pat neredzēja – saka, ka viņš strādāja pat 16 stundas diennaktī... Tikai karietē tas laikam nav ērti?

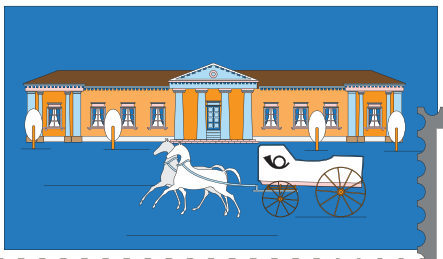

UKMERĢES PASTA STACIJAS BŪVJU KOMPLEKSS

KAUNO G. 80, 82A, UKMERĢE

Nekādā Ukmerģē Balzaks nebija ne kāju iecēlis! Jo tad nebija... Ukmerģes - līdz 1918. gadam pilsēta tika saukta par Vilkenberģi, Vilkamerģi un beidzot par Vilkmerģi. Un kustība šeit bija ļoti intensīva, pilsēta šķērsoja divus traktus - Sanktpēterburga-Varšava un Viļņa-Rīga. Tāpēc nogurušajam ceļotājam šeit tiešām bija ar ko iepazīties un ko paveikt...

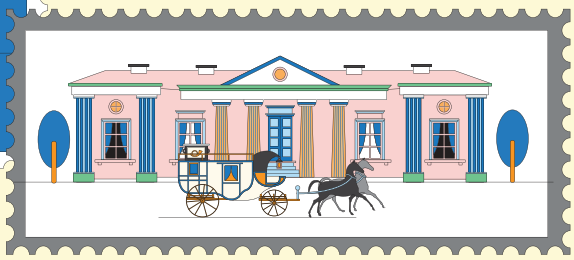

PASTA TRAKTA SANKTPĒTERBURGA-VARŠAVA BERNOTIŠĶU SARGPOSTEŅA ĒKA

UKMERĢES RAJONA PAŠV., BERNOTIŠĶU PAG.

Vēlies vai nevēlies, Balzakam tiešām nācās šeit apstāties. Sargposteņa vai "stražarkas" patruļām bija jāpārbauda, kas te pa traktu ripo, vai neviens viņu par kaut ko nemeklē. Ceļa nodoklis bija arī jāiekasē.

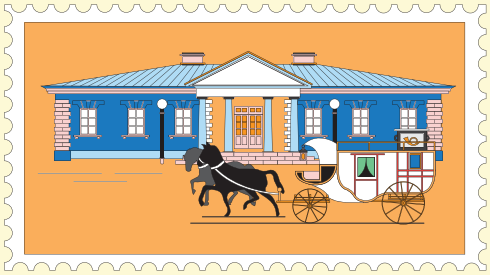

UTENAS PASTA STACIJAS BŪVJU KOMPLEKSS

J. BASANAVIČIAUS G. 36, UTENA

Tātad tieši šeit, kur šodien darbojas Utenas mākslas skola, nogurušos zirgus mainīja un, iespējams, pats atpūtās franču rakstnieks, kurš steidzās pie savas daudzu vēstuļu adresātes poļu aristokrātes. Bijušās stacijas pagalmā jūs ieraudzīsiet arī pasažieru diližansu - varbūt arī Balzaka romānu atvērsiet?

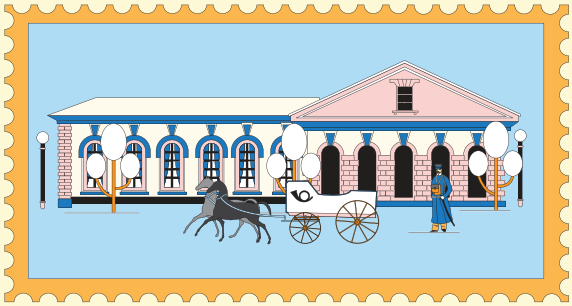

DAUGAVPILS ZIRGU PASTA STACIJA

LĀČPLĒŠA IELA 20, DAUGAVPILS

Daugavpils zirgu pasta stacija atrodas pašā pilsētas centrā. Precīzāk, vecpilsētā, pašreizējā Vienības laukuma dienvidu pusē. Tā kā Balzakam no šejienes līdz galamērķim vēl bija labi piecsimt kilometri, pieņemsim, ka viņš varēja iepazīties ar pilsētas kultūras dzīvi.

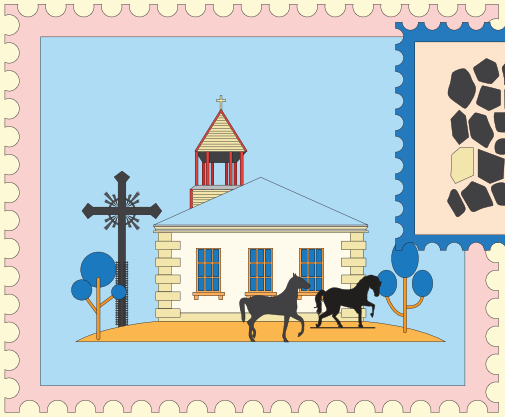

DEGUČU PASTA STACIJAS BŪVJU KOMPLEKSS

(DEGUČU SV. ANTONIJA PADUVJAS KAPELA)

ZARASU G. 25, DEGUČI

Ēka, kura ir redzējusi filmu seansus, kalpo ticīgo vajadzībām, taču, kad garām dārdēja Balzaka kariete, nekas līdzīgs stacijā nenotika. Tā bija īsta stacija, ko ieskauj daudzi ezeri. Nu, martā peldēties ir diezgan auksti, bet varbūt rūdīšanās tajos laikos arī bija populāra?

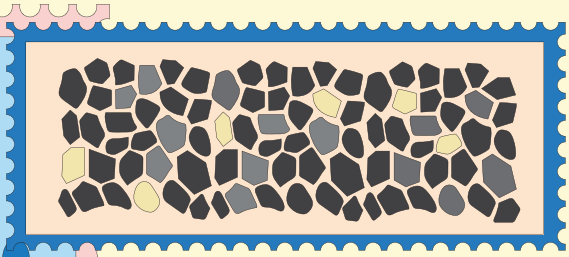

VECĀ PASTA BRUĢA SEGUMA POSMS

VYTAUTO G., ZARASI

Tā kā Balzaks nebija Ukmerģē, nebija arī Zarasos. Jo 1836. gadā Cars Nikolajs I ieradās šeit, lai apskatītu jauno šoseju un citus panākumus. Viņam pilsētiņa ļoti iepatikās - par godu savam dēlam viņš pat nolēma viņu pārdēvēt par Aleksandrovsku. Pēc padomdevēju labošanas līdz pat 1918. gadam Zarasus oficiāli sauca par Novoaleksandrovsku.

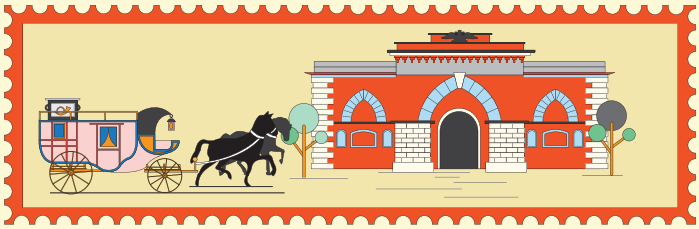

DAUGAVPILS CIETOKSNIS

NIKOLAJA IELA 5, DAUGAVPILS

Ja nesteidzaties apciemot savu mīļoto, Daugavpilī noteikti ir vērts pavadīt vairāk laika. Īpaši Daugavpils cietoksnī, kura celtniecība Balzakam patiešām bija jāredz. Pirmie cietokšņa ķieģeļi tika iemūrēti 1810. gadā, gatavojoties gaidāmajam karam ar Napoleonu, un darbi tika pabeigti tikai 1878. gadā. Šis ir ekskluzīvs objekts, kas no putna lidojuma atgādina saules, zvaigznes, bruņurupuča vai pat sikspārņa siluetu.